

Liječenje HBV infekcije

Pišu: mr.sc. Ivo Trogrlić i Dragan Trogrlić

Firma „ Dren „ DOO Žepče

tel/fax: 00387-(0)32-881-774, Mob: 00387-61-461-517

Liječenje kronično inficiranih hepatitis - B virusom danas je jedan od najvećih izazova za suvremenu medicinu, jer se radi o stotinama milijuna inficiranih osoba. Uprkos naporima velikog broja istraživačkih timova širom svijeta, zadovoljavajućeg liječenja, koje bi dovelo do trajne eliminacije virusa kod većine oboljelih, za sad nema. Međutim zadnjih godina se pojavilo nekoliko antivirusnih lijekova koji u značajnoj mjeri štite oboljele od progresije bolesti i drže infekciju pod kontrolom. Mi ćemo u posljednjem nastavku ovog serijala čitaoce, a posebno oboljele, upoznati sa antivirusnim lijekovima koji trenutno postoje u svijetu uz napomenu da većina ovih lijekova nije dostupna pacijentima u BiH, jer još ne postoji odobrenje nadležnih za stavljanje ovih lijekova u promet.

Interferon alfa

Svi kronično inficirani treba da rade redovite preglede. Danas se smatra da je najvažnija laboratorijska pretraga koju treba redovito raditi mjerenje broja kopija virusne DNA u krvi (HBV-DNA), jer visoka razina ovog markera siguran je znak pojačane aktivnost virusa i ukazuje na povećan rizik za razvoj ciroze jetre. Kod pacijenata kod kojih je ovaj marker povišen kroz duži vremenski period treba odmah početi sa liječenjem. U suvremenom svijetu za liječenje kroničnog B hepatitisa koristi se interferon alfa i analozi nukleotida. Prilikom terapije liječnici se u velikoj većini slučajeva zadovoljavaju spriječavanjem progresije infekcije u pravcu ciroze i raka jetre, a postizanje ovog cilja procijenjuje se na osnovu laboratorijskih pregleda pomoću koje se prati djelotvornost terapije. Tu prije svega mislimo na smanjenje broja kopija HBV-DNA ispod donjeg nivoa detekcije i normalizaciju jetrenih transaminaza, jer to su najbolji pokazatelji da je izabrana terapija djelotvorna. Ukoliko do smanjenja broja kopija HBV-DNA i transaminaza ne dođe, treba pokušati sa drugim načinom liječenja i tu su u prednosti pacijeti u čijim je zemljama odobren veći broj antivirusnih lijekova.

Jedan od prvih lijekova koji se pokazao djelotvoran u liječenju HBV je interferon alfa i dugo vremena je bio lijek izbora u liječenju ove infekcije. Ima jako antivirusno djelovanje, a osim tog direktnog djelovanja u značajnoj mjeri stimuliše imuni sistem koji se uspješnije nosi sa infekcijom. Kod većine oboljelih značajno smanjuje razinu transaminaza i time odgađa cirozu kod visokorizičnih bolesnika. Uzima se svakodnevno, a vrijeme trajanja liječenja je od 4-12 mjeseci što zavisi o vrijednostima markera na osnovu kojih liječnici donose odluku o dužini liječenja. Problem kod liječenja interferona su veliki broj nuspojava, zbog čega jedan broj oboljelih mora odustati od ovog načina liječenja. Najčešće nuspojave su gubitak na težini, nervoza, depresija, poremećaj rada štitnjače, osip i smanjenje broja leukocita i trombocita.

Pegilirani interferon (Pegasys) je modificirani interferon za znatno produženim vremenom poluraspada što omogućuje da pacijent jednom dozom ima dovoljno interferona za 7 dana, tako da se uzima jednom sedmično, a liječenje obično traje 48 sedmica. Ima nešto izraženije nuspojave, pa ga mogu uzimati samo mlađe osobe. Najveći nedostatak ovoga lijeka je njegova visoka cijena zbog čega je nedostupan većini pacijenata u siromašnim zemljama, gdje je i najveći broj oboljelih.

Liječenje HBV infekcije analogima nukleotida

Analozi nukleotida su lijekovi čije se djelovanje zasniva na zaustavljanju sinteze DNA virusa čime se spriječava njihovo razmnožavanje. Prvi odobren lijek u svijetu iz grupe analoga nukleotida je Lamivudin i on je ujedino i jedini ovakav lijek do kojeg mogu doći pacijeti u našoj zemlji. Koristi se svakodnevno u dozi od 100mg. Kod oko 70% pacijenata postiže se smanjenje razine transaminaza i pada broja HBV-DNA kopija u krvi nakon 12 mjeseci korištenja. Ali ustanovilo se da se kod oboljeli počinju stvarati mutirani oblici HBV virusa koji su otporni na djelovanje Lamivudina. Ovi mutanti vremenom povećaju svoj broj tako da primjena lijeka poslije izvjesnog vremena nema gotovo nikakvog učinka. Ipak vrijednost ovog lijeka je što poboljšava kvalitet života oboljelih i odgađa pojavu ciroze jetre kod visokorizičnih bolesnika. Zbog svoje niske cijene, jednostavnog načina korištenja i rijetkih nuspojava ovaj lijek je, kod suzbijanja HBV infekcije, jedan od najčešće korištenih u svijetu.

Drugi lijek iz grupe analoga nukleotida koji se često koristi u svijetu je Adefovir dipivoxil koji svojim djelovanjem, osim što blokira sintezu virusne DNA, potiče i aktivnost dijela imunog sustava zaduženog za borbu protiv virusnih infekcija. Počeo se koristiti kao terapija spasa, nakon što virus kod oboljelih koji se liječe Lamivudinom usljed pojave mutantnih oblika, postanu otpora na ovaj lijek. I korištenjem adefovir dipivoxila dolazi do pojave mutiranih oblika virusa, ali je njihov broj manji kad se uz njega nastavi koristiti i Lamivudin.

Entekavir je lijek koji je u SAD i zemljama Europske unije odobren 2006.godine. Pokazao se znatno učinkovitiji od Lamivudina i po većem postotku pacijenata kojima su pale transaminaze kao i po postotku pacijenata kojima je smanjen broj HBV-DNA kopija (čak 98%). Ovaj rezultat se postiže nakon 48 sedmica liječenja. Za liječenje se koristi doza od 0,5 mg dnevno ako je Entekavir prvi analog nukleotida koji pacijet koristi ili u dozi od 1mg ako se sa korištenjem lijeka počne nakon što je pacijent bio liječen Lamivudinom. Nakon 2 godine korištenja Entekavirna kod samo 9% oboljelih javljaju se mutirani oblici virusa zbog kojih lijek postaje neučinkovit.

Telbivudin je kao lijek za liječenje HBV inficiranih trenutno odobren samo u SAD. Prvi rezultati u korištenju ovog lijeka su ohrabrujući, međutim većina liječnika u zemljama Europske unije smatra da su potrebna dodatna ispitivanja prije nego što se Telbivudin u ovim zemljama odobri za liječenje inficiranih. Od biljnih preparata preporučujemo one koji proizvode autori ovog teksta, opisanih na ovoj web stranici, a koji se mogu koristiti zajedno sa medicinskim lijekovima ili sami.